

با اجرای طرح نشاندار کردن مالیات
از سوی مردم صورت گرفت

اختصاص ۶۶۰ میلیارد تومان از مالیات‌های مشاغل برای پروژه‌های آموزش عالی

حمیدرضا صالحی
عضو اتاق بازرگانی ایران

عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: اختصاص ۷۵۰ میلیارد تومان از مالیات‌های مشاغل به بخش بهداشت و درمان و اختصاص بالغ بر ۶۶۰ میلیارد تومان از مالیات‌های مشاغل برای تأمین مالی پروژه‌های آموزش عالی در نتیجه اجرای طرح نشاندار کردن مالیات رخ داده است و نشان توجه ویژه مؤدیان به مسئله درمان و آموزش است و برای همین در این پروژه‌ها مردم از مالیات خود اختصاص دادند و نکته بعدی اینکه در این طرح نیز تمرکز دایی از کلتشهرها و تأکید بر تکمیل پروژه‌ها در مناطق محروم اتفاق افتاد.

نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان طرحی است که به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور با هدف مردم‌سازی نظام مالیاتی و ارتقای فرهنگ مالیاتی در جامعه به اجرا گذاشته شده است. در چارچوب این طرح، مالیات دهندگان می‌توانند مشخص کنند، مالیاتشان در چه حوزه‌ای به کار بیفتد. بیش از هزار ۹۰۰ پروژه به مؤدیان پیشنهاد داده می‌شود که می‌توانند انتخاب کنند مالیاتشان در کدام یک از آنها هزینه شود. تلاش شده است پروژه‌ها در حوزه‌های متنوعی از جمله بهداشت و درمان، آموزش و پرورش، آموزش عالی، حفاظت از محیط‌زیست، دین‌ومذهب، حفظ نظم و امنیت عمومی، امداد و نجات، توسعه خدمات شهری، روستایی و عشایری، ورزش و تفریحات، منابع آب و... پیشنهاد داده شوند.

این طرح مورد استقبال تعداد زیادی از مؤدیان مالیاتی قرار گرفته است و بیش از ۳۵۰ هزار نفر در آن شرکت کرده‌اند. به‌زعم کارشناسان، اجرای این طرح مزیت‌های بالایی برای کشور دارد و از جهات مختلف به نفع جامعه است. این قبیل طرح‌ها با ارتقای فرهنگ مالیاتی منجر می‌شوند، این روند در نهایت به نفع مردم است، زیرا درآمدهای مالیاتی به سمت پروژه‌های عمرانی و آبادانی کشور سوق داده می‌شوند.

مالیات جزء منابع درآمدی مهم در کشورهای پیشرفته محسوب می‌شود. اما کشورهای مانند ما که به منابع نفت و گاز دسترسی دارند، به اشتباه به درآمدهای نفتی در بودجه‌ریزی وابسته شده‌اند.

حمیدرضا صالحی، عضو هیئت رئیس اتاق بازرگانی ایران در خصوص اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان که سازمان امور مالیاتی کشور با هدف مردم‌سازی نظام مالیاتی و ارتقای فرهنگ مالیاتی در کشور به روش منحصر به فردی به اجرا گذاشته است، به «جوان» می‌گوید: اگر نگاه جامعه به موضوع داشته باشیم متوجه می‌شویم، همیشه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مالیات‌دهندگان در همه جای دنیا این موضوع بوده است که مالیات پرداختی‌شان کجا هزینه می‌شود. دولت به هر طریقی که بتواند به شفاف‌سازی این موضوع کمک کند، به نفع کشور است.

وی ادامه می‌دهد: اینکه مالیات‌دهندگان متوجه شوند، مالیات پرداختی‌شان در پروژه‌های عمرانی کشور به کار افتاده است، نتایج مثبتی به لحاظ ایجاد انگیزه بیشتر برای مالیات‌دهی دارد. همواره این درخواست و آرزو وجود داشته است که پروژه‌های عمرانی کشور به سرعت تکمیل شوند و به بهره‌برداری برسند. حال‌ادر چارچوب طرح نشاندار کردن مالیات این اتفاق رخ می‌دهد. عضو اتاق بازرگانی تهران خاطر نشان می‌کند: این مسئله مهمی است که سهم پروژه‌های عمرانی کشور را از درآمدهای مالیاتی افزایش دهیم و به جای اینکه این مبالغ در امور روزمره جاری به کار بیفتد، در بخش‌های زیربنایی مورد استفاده قرار بگیرد.

صالحی می‌گوید: متأسفانه برخی پروژه‌های عمرانی چندین سال به طول می‌انجامد و به مرحله بهره‌برداری نمی‌رسند. این امر مشکلاتی برای کشور دارد. از بین رفتن سرمایه اولیه و استهلاک زیرساخت‌های نیمه‌کاره از جمله این مشکلات است. با اجرای طرح نشاندار کردن مالیات این مسائل حل و فصل می‌شود.

وی در خصوص این موضوع که در نتیجه اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان بیش از هزار و ۲۰۰ پروژه به صورت کامل تأمین اعتبار شده‌اند، خاطر نشان می‌کند: از طریق نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان این امکان به وجود می‌آید که به جای تزیق قطاری بودجه به پروژه‌ها، به صورت یکباره مبلغ قابل توجهی به پروژه اختصاص دهیم و آن را تکمیل کنیم. این شرایط از همه لحاظ به نفع کشور است. از یک طرف، مالیات ستانی صورت می‌گیرد و از طرف دیگر، پروژه‌های عمرانی پیش می‌روند.

عضو اتاق بازرگانی تهران می‌افزاید: اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان این امکان را به مالیات‌دهندگان می‌دهد تا کسب و کارهای خودشان را با پروژه‌هایی که قرار است به بهره‌برداری برسد، تطبیق دهند. به طور مثال، وقتی قرار است یک پروژه پتروشیمی به بهره‌برداری برسد، شرکت‌ها می‌توانند در راستای تولید کالاهایی که مورد نیاز پتروشیمی‌هاست گام بردارند. این طرح زمینه را برای سیاستگذاری‌های صحیح از طرف کسب و کارها فراهم می‌کند.

وی ادامه می‌دهد: تضمین راه‌افتاد یک کارخانه یا پروژه به نفع اقشار گوناگون است. این امر به تکمیل زنجیره در حوزه‌های مختلف و توسعه صادرات کمک می‌کند. به طور کلی، طرح نشاندار کردن مالیات‌ها مثبت ارزیابی می‌شود. صالحی می‌گوید: اختصاص یافتن ۷۵۰ میلیارد تومان از مالیات‌های مشاغل به بخش بهداشت و درمان و اختصاص بالغ بر ۶۶۰ میلیارد تومان از مالیات‌های مشاغل برای تأمین مالی پروژه‌های آموزش عالی در نتیجه اجرای طرح نشاندار کردن مالیات رخ داده است که نشان توجه ویژه مؤدیان به مسئله درمان و آموزش است و برای همین در این پروژه‌ها مردم از مالیات خود اختصاص دادند و نکته بعدی اینکه در این طرح تمرکز دایی از کلتشهرها و تأکید بر تکمیل پروژه‌ها در مناطق محروم اتفاق افتاد.

وی در پایان می‌گوید: هر اقدامی که بتواند امید را در دل مردم به وجود بیاورد و به رونق کسب و کارها در کشور منجر شود، باید با جدیت در دستور کار باشد و از همین رو طرح نشاندار کردن مالیات‌ها مثبت ارزیابی می‌شود و در آینده با افزایش حجم آن، کمک بزرگی به تعامل میان سازمان امور مالیاتی و مؤدیان خواهد کرد.

طرح نشان‌دار کردن مالیات بستر تغییر الگو در نظام مالیاتی کشور است

تأمین مالی ۱۲ همتی ۱۳۲۳ پروژه با مالیات ۳۵۰ هزار مؤدی

با اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان بیش از هزار و ۳۰۰ پروژه به صورت کامل تأمین مالی شده‌اند و به بیش از هزار و ۹۰۰ پروژه اختصاص اعتبار داده شده است

کنند. در طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان این امکان برای افراد به وجود آمده است. اگر بتوانیم به گسترش پروژه‌های پیشنهادی بپردازیم، امکان مشارکت مالیات‌دهندگان در این طرح افزایش پیدا می‌کند. فولادی خاطر نشان می‌کند: تمرکز دایی از کلتشهرها و اینکه درآمدهای مالیاتی به سمت مناطق محروم و کمتر برخوردار سوق داده شود، اقدام مناسبی است که در طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان در دستور کار قرار گرفته است. به این ترتیب، بر اساس اجرای طرح مورد بحث به آبادانی مناطق کمتر برخوردار مبادرت می‌شود و عدالت نسبی بیشتری را در توزیع درآمدهای مالیاتی در کشور شاهد هستیم.

وی ادامه می‌دهد: معمولاً شهرهای کوچک‌تر در بحث اختصاص بودجه کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند. طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان می‌تواند این نقص را برطرف کند و امکانات بیشتری به این مناطق که عمدتاً کمتر برخوردار هستند، اختصاص پیدا کند. برخی افراد در شهرهای بزرگ زندگی و کار می‌کنند، بسیاری از آنها تمایل دارند مالیات پرداختیشان در زادگاهشان که شهر کوچک و محرومی است به کار بیفتد. در طرح نشاندار کردن مالیات از سوی

مؤدیان این امر محقق می‌شود. این نماینده مجلس در پایان در خصوص این موضوع که در نتیجه اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان بیش از هزار و ۳۰۰ پروژه به صورت کامل تأمین مالی شده‌اند و به بیش از هزار و ۹۰۰ پروژه اختصاص اعتبار صورت گرفته است، تصریح می‌کند: به طور کلی، این طرح را مثبت و گامی رو به جلو ارزیابی می‌کنم. از آنجایی که این طرح به صورت منحصر به فردی در کشور برای اولین بار اجرا می‌شود، نیاز است طرح گسترش پیدا کند و نقص‌های احتمالی در عمل رفع شود.

وی می‌افزاید: نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان فرصتی در اختیار مالیات‌دهندگان قرار می‌دهد که محل هزینه‌کرد مالیاتشان را مشخص کنند. این امر آرامشی به مؤدیان می‌دهد و این احساس را در آنها به وجود می‌آورد که مستقیماً در آبادانی کشور نقش دارند.

این نماینده مجلس خاطر نشان می‌کند: مالیات‌دهندگان اختیار دارند مشخص کنند، مالیاتشان در چه حوزه‌ای اعم از بهداشت و درمان، آموزش و پرورش، حمل‌ونقل، منابع آب، صنعت و معدن، امداد و نجات، آموزش عالی، حفاظت از محیط‌زیست و... به کار بیفتد. این امر انگیزه‌ای در مؤدیان ایجاد می‌کند و با رضایت بیشتری به پرداخت مالیات مبادرت می‌کنند.

فولادی می‌گوید: نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان به طور کلی به بهبود فضای مالیاتی کشور منجر می‌شود و فرهنگ مالیات دهی را در جامعه ارتقا می‌دهد. در شرایطی که بر اساس بودجه ۱۴۰۴ به سمت فاصله گرفتن از بودجه‌ریزی بر اساس درآمدهای نفتی در حرکت هستیم و می‌خواهیم به مالیات ستانی حقه از همگان مبادرت کنیم، اجرای طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان می‌تواند کمک‌کننده باشد.

وی ادامه می‌دهد: در ابتدای راه اجرای طرح مورد بحث هستیم و به مرور باید معایب احتمالی آن را که در اجرا مشخص می‌شود، برطرف کنیم. یکی از مسائل این است که در حال حاضر، طرح‌های پیشنهادی خیلی گسترده نیستند، نیاز است کم به تعداد پروژه‌ها اضافه کنیم تا مؤدیان حق انتخاب بیشتری داشته باشند.

این نماینده مجلس می‌گوید: برخی افراد تمایل دارند مالیات پرداختی‌شان در شهر و استان خودشان به کار گرفته شود. این افراد تعلق خاطری به محل زندگی خودشان دارند و می‌خواهند به محل زندگی خودشان مالیات از سوی مؤدیان این امکان برای افراد به وجود آمده است

می‌توانند پروژه‌ها و مکان‌های خاصی را برای تخصیص مالیات خود انتخاب کنند و ارتباط مستقیمی بین پرداخت مالیات و سرمایه‌گذاری عمومی ایجاد کنند. این رویکرد منجر به تخصیص ۱۲ هزار میلیارد تومان از طریق بیش از ۳۵۰ هزار مؤدی تأمین مالی هزار و ۲۲۳ پروژه در بخش‌های مختلف شده است.

مالیات برای پروژه‌های عمرانی

اکبر پولادی، نماینده مجلس در خصوص طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان که طی سال جاری با هدف مردم‌سازی نظام مالیاتی کشور به اجرا گذاشته شده است، به «جوان» می‌گوید: اینکه مالیات‌دهندگان می‌توانند به صورت برخط و مستقیم مشخص کنند مالیاتشان در کدام استان و پروژه به کار بیفتد، اقدام مناسبی است. این طرح در ابتدای کارش قرار دارد و باید گسترش پیدا کند.

اکبر پولادی

نماینده مجلس

برخی افراد تمایل دارند مالیات پرداختی‌شان در شهر و استان خودشان به کار بیفتد. این افراد تعلق خاطری به محل زندگی خودشان دارند و می‌خواهند به تکمیل پروژه‌ها در آنجا کمک کنند. در طرح نشاندار کردن مالیات از سوی مؤدیان این امکان برای افراد به وجود آمده است

همراهی مردم با نظام مالیاتی، مزیت طرح نشان‌دار کردن مالیات‌هاست

۱۴۰۳ با تخصیص قابل توجه منابع آن در بخش‌های مختلف، پتانسیل رویکردهای متحول کننده در اداره مالیات و سرمایه‌گذاری عمومی را نشان می‌دهد که ظرفیت تعامل دولت با مردم در اداره کشور با مالیات را فراهم خواهد کرد. موفقیت این سیستم در سال جاری در تأمین مالی هزار و ۳۲۳ پروژه از طریق تخصیص مستقیم مالیات‌دهندگان نشان دهنده قابلیت مدیریت مالی مشارکتی این طرح مهم و راهبردی است. توزیع متوازن در بین بخش‌ها - از حمل‌ونقل و آموزش گرفته تا مراقبت‌های بهداشتی و تأمین آب - نشان دهنده طراحی مؤثر این طرح نیز است که مشارکت عمومی در زمینه مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی را به دنبال خواهد داشت.

این رویکرد نوآورانه برای تخصیص گرام‌دهنده گام مهمی به سمت پیشرفت در مدیریت مالی عمومی و مشارکت شهروندان است که به طور بالقوه استانداردهای جدیدی را برای حاکمیت مشارکتی و شفافیت مالی در کشور ایجاد کرده است. در پایان، طرح تخصیص مالیات از سوی مؤدیان در ایران رویکردی راهگشا برای افزایش شفافیت، مشارکت شهروندان و اعتماد به نظام مالیاتی کشور است. این طرح با کنترل بیشتر مؤدیان مالیاتی بر نحوه خرج مالیات‌هایشان، حس مالکیت و مسئولیت را در بین شهروندان تقویت کرده است، در حالی که مسئولیت پاسخگویی و تخصیص گرام‌دهنده منابع را ارتقا می‌دهد. از آنجایی که دولت‌ها در سراسر جهان به دنبال افزایش مشارکت شهروندان و شفافیت در مالیات هستند، تجربه ایران درس‌ها و بینش‌های ارزشمندی برای تکرار و سازگاری ارائه می‌دهد.

اثری بزرگ بر افزایش تعاملی پرداخت مالیات و جلوگیری بهتر از فرار مالیاتی خواهد داشت و همراهی مردم را نیز با نظام مالیاتی به ارمان خواهد آورد. نتایج اجرای این طرح نیز در سال جاری بسیار قابل تأمل، مهم و مثبت بوده است.

در اجرای طرح نشان‌دار کردن مالیات بالغ بر ۱۰ درصد کل طرح یعنی معادل هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به پروژه‌های حمل و نقل اختصاص یافت. به همچنین بالغ بر هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان و معادل ۱۰ درصد حجم کلی طرح نشان‌دار کردن مالیات نیز به پروژه‌های آموزش و پرورش اعم از مدرسه‌سازی و نوسازی اختصاص یافت.

در زمینه پروژه‌های عمرانی و زیرساختی مهم دیگر نیز بالغ بر هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان به پروژه‌های آبرسانی از جمله تصفیه آب‌وفاضلاب اختصاص یافت.

همچنین آموزش و درمان نیز سهم بالایی در تأمین مالی مردمی منابع مالیاتی برای پایان یافتن پروژه‌های زیرساختی این بخش داشت و بالغ بر ۷۵۰ میلیارد تومان به پروژه‌های بهداشتی و درمانی از جمله ساخت بیمارستان و تهیه تجهیزات پزشکی اختصاص یافت و بالغ بر ۶۶۰ میلیارد تومان به پروژه‌های آموزش عالی از جمله بودجه ساخت دانشگاه و مراکز آموزشی اختصاص یافت.

دانشگاه و مراکز آموزشی در ایران تحولی بزرگ را با طرح نشان‌دار کردن مالیات تجربه کرده است که نشان دهنده یک نوآوری قابل توجه در مدیریت مالی عمومی و مشارکت شهروندان در بخش‌های مختلف مالیاتی کشور است. اجرای موفقیت‌آمیز این سیستم، در سال

به اجرا در آمد، بالغ بر ۳۵۰ هزار مؤدی در طرح تخصیص مالیات مشارکت کردند و مجموعاً ۱۲ هزار میلیارد تومان به هزار و ۹۱۵ طرح در سراسر کشور اختصاص دادند. پروژه‌هایی که از طریق این طرح تأمین مالی می‌شوند، با تمرکز بر توسعه زیرساخت‌ها، آموزش، مراقبت‌های بهداشتی و تأمین آب متنوع هستند.

طرح تخصیص مالیات به انتخاب مؤدیان دارای چندین مزیت کلیدی و راهبردی است، از جمله:

افزایش شفافیت: مالیات‌دهندگان در حال حاضر، درک روشنی از نحوه خرج مالیات‌های خود دارند و این امر باعث کاهش درک شفافیت ناشی‌وبی اعتمادی به سیستم مالیاتی می‌شود.

بهبود مشارکت شهروندان: مالیات‌دهندگان فعالانه در فرایند تخصیص مالیات شرکت می‌کنند و احساس مالکیت و مسئولیت را تقویت می‌کنند.

تقویت پاسخگویی و نظارت مردمی: دولت برای تخصیص و استفاده از وجوه مالیاتی پاسخگوست و از تکمیل کارآمد مؤثر پروژه‌ها اطمینان حاصل می‌کند و نظارت مردمی نیز بر تخصیص بهینه منابع با انتخاب عمومی مؤدیان مالیاتی که خود جزئی از مردم هستند می‌توانند چوچی را به پروژه‌هایی اختصاص دهند که با اولویت‌ها و ارزش‌های آنها مطابقت دارد و اطمینان حاصل شود که از منابع به طور مطلوب استفاده می‌شود. این رویکرد با توجه به نظریه انتخاب عمومی و افزایش تصمیم‌گیران در فرایند تخصیص مالیات، در نهایت منجر به بهینه‌تر شدن تخصیص منابع مالیاتی خواهد شد و

مؤدیان مالیاتی که خود جزئی از مردم هستند می‌توانند **چوچی را به پروژه‌هایی اختصاص دهند که با اولویت‌ها و ارزش‌های آنها، مطابقت دارد و اطمینان حاصل شود، از منابع به طور مطلوب استفاده می‌شود. این رویکرد با توجه به نظر به انتخاب عمومی و افزایش تصمیم‌گیران در فرایند تخصیص مالیاتی، در نهایت منجر به بهینه‌تر شدن تخصیص منابع مالیاتی خواهد شد و اثری بزرگ بر افزایش تعاملی پرداخت مالیات و جلوگیری بهتر از فرار مالیاتی خواهد داشت و همراهی مردم را نیز با نظام مالیاتی به ارمان خواهد آورد.**

در سال‌های اخیر، دولت‌ها در سراسر جهان رویکردهای نوآورانه‌ای را برای افزایش مشارکت شهروندان و شفافیت در مالیات بررسی کرده‌اند. یکی از این رویکردها این است که به مالیات‌دهندگان کنترل بیشتری بر نحوه هزینه‌کردن مالیات‌هایشان داده شود و در نتیجه مسئولیت‌پذیری و اعتماد عمومی به سیستم مالیاتی افزایش یابد. ایران در دوره جاری اخذ مالیات از بخش مشاغل، یک فرایند جدید برای مشارکت مستقیم مردم در تخصیص مالیات فراهم کرده است که مستقیماً مردم به انتخاب نحوه هزینه‌کرد مالیات در پروژه‌های زیرساختی در سراسر کشور اقدام خواهند کرد که این اقدام راهبردی، اثر بسیار بزرگی برای افزایش شفافیت و تمکین مالیاتی در کشور فراهم خواهد کرد.

در سال اول اجرای طرح نشان‌دار کردن مالیات که در مرداد سال جاری